

**Vibyskolans plan mot diskriminering och
kränkande behandling
2019-2020**

Innehållsförteckning

Skolans uppdrag och vision	s. 3
Vibyskolans Värdegrundsarbete	s. 4
Kartläggningsmetoder och Medverkan	s. 6
Grundläggande begrepp	s. 9
Främjande insatser	s. 11
Förebyggande insatser	s. 15
Åtgärdande insatser	s. 17
Rutiner vid akuta situationer kränkande behandling, diskriminering, trakasserier och mobbning	s. 19

Bilagor till Vibyskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling

Bilaga 1: Vibyskolans trygghetsprogram

Bilaga 2: Åtgärdstrappan

Bilaga 3: Vibyskolans ordningsregler

Bilaga 4: Vibyskolans plan *Att Växa*

Skolans uppdrag och vision

Syftet med skolans utbildning är att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Den ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov och de ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare. Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt vara konfessionsfri.³

För att syftet med utbildningen ska uppnås behöver värdegrunden genomsyra och gestaltas i skolans hela verksamhet. Eleverna behöver vara trygga och ha god hälsa samt en arbetsmiljö som präglas av studiero, likabehandling och frihet från kränkningar. För att uppnå detta krävs ett brett värdegrundsarbete.

Vibyskolans vision

Vibyskolans verksamhet vilar på fyra hörnstenar; Kunskap och Förmågor, Normer och Värden, Elev- och föräldrainflytande samt Entreprenörskap och Omvärlden. Just nu läser du *Vibyskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling* ett dokument där vi binder samman vår vision om trygghet och vårt värdegrundsarbete.

Vår vision är att värdegrundsarbetet genomsyrar hela vår verksamhet, skola, fritidshem 10-12-års och vår fritidsgård Vcafé. Vår vision innefattar också att våra elever såsom personal ska uppleva trygghet samt god hälsa och en skola där eleverna är delaktiga i utvecklingen av arbetsmiljön samt att densamma präglas av studiero, likabehandling och fri från kränkningar.

I Vibyskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling redogör vi för vårt värdegrundsarbete.

3. 1 kap. 4-7 §§ skollagen.

SKOLVERKET: FRÄMJA, FÖREBYGGA, UPPTÄCKA OCH ÅTGÄRDA

Vibyskolans värdegrundsarbete

Medvetenhet, främjande och förebyggande

Vi ser god elevhälsa som en grund för bra studier och en trygg skoltid för både elev, förälder och personal. På Vibyskolan finns kunskap, medvetenhet och ett engagemang hos hela personalgruppen för att stödja elever i behov av stöd. Alla vuxna i skolan fungerar som förebilder och arbetar medvetet, främjande och förebyggande mot kränkande behandling. Kommunikation och relation genomsyrar vårt värdegrundsarbete då relation och att våga berätta för vuxna är avgörande i ett trygghetsarbete. Vi har nolltolerans mot diskriminering, kränkande behandling och mobbing.

Vi arbetar aktivt inom Vibyskolans elevhälsoteam för att trygghetsarbetet i första hand ska vara främjande och förebyggande men också att en stor flexibilitet ska finnas i att förändra och revidera efter behov. Det senare innebär att efter behov och analys sätta in åtgärdande insatser. Vi arbetar för att skolans personal ska ha mycket god kännedom om Vibyskolans åtgärdstrappa och rutiner vid kränkande behandling samt rutiner vid akuta situationer.

Längre ner finner ni insatser beskrivna och uppdelade efter främjande, förebyggande såsom åtgärdande.

Lagstiftning om diskriminering och kränkande behandling

Skolors arbete mot diskriminering och kränkande behandling regleras i diskrimineringslagen och i 6 kap. skollagen. Ytterligare relevant lagstiftning är skollagens olika kapitel som tar upp värdegrunden, elevhälsa, systematiskt kvalitetsarbete, inflytande, trygghet och studiero samt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling. Arbetsmiljölagen omfattar också personal och elever i skolan.

Skolan ska:

- undersöka om det finns risker för diskriminering – inklusive trakasserier och sexuella trakasserier – eller repressalier (bestraffning) eller andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter
- analysera orsakerna till de risker och hinder som har upptäckts
- åtgärda – genomföra åtgärder för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter
- följa upp och utvärdera arbetet

/Utdrag ur diskrimineringslagen

Vibyskolans Elevhälsoteam & Trygghetsprogram

På Vibyskolan finns det tillgång till ett elevhälsoteam (EHT) bestående av kurator, skolsköterska, skolpsykolog och skolläddning. Knutna till teamet är även specialpedagogisk kompetens, studie- och yrkesvägledare (SYV), logonom och skolläkare. Elevhälsoteamet ses har planerad mötestid en gång per vecka.

Vibyskolans EHT har ett utarbetat Trygghetsprogram där det främjande värdegrundsarbetet sammanfattas och bland annat att ”All personal ska aktivt följa den Plan mot diskriminering och kränkande behandling som finns på skolan”. (Se Trygghetsprogrammet i bilaga 1)

Gemensamt ansvar

Vi på Vibyskolan har ett gemensamt ansvar att bemöta varandra på ett respektfullt sätt.

Det är rektors ansvar att:

- Se till att all personal, elever och vårdnadshavare känner till att skolan ska vara fri från alla former av kränkande behandling, mobbning, diskriminering och trakasserier.
- Årligen upprätta och utvärdera en plan för skolans arbete mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier i samarbete med personal, elever och vårdnadshavare.
- Om skolan får kännedom om att kränkningar, mobbning, diskriminering och trakasserier förekommer, se till att en kartläggning/utredning omedelbart inleds och nödvändiga åtgärder vidtas.
- Se till att skolpersonal har ett gemensamt system för dokumentation.
- Se till att huvudman (styrelsen VEF) får information om när en elev blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering.
- Ansvara för kontakt med andra myndigheter vid behov.

Det är skolpersonalens ansvar att:

- Följa skolans trygghetsprogram, åtgärdstrappa och ordningsregler.
- Ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar hen förmedlar genom sin undervisning och uppdrag.
- Leva upp till handlingsplikten att omedelbart efter kännedom om att kränkningar inträffat, samt inleda kartläggning/utredning och vidta nödvändiga åtgärder.
- Dokumentera allt som hänt i ett kränkingsärende.
- Informera skolans rektor när en elev blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier, mobbning eller diskriminering.
- Uppmuntra elever till att berätta för vuxna om kränkningar, trakasserier, mobbning eller diskriminering inträffar.

Det är vårdnadshavares ansvar att:

- Berätta för skolpersonal om det förekommer kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier.
- Samarbeta med skolpersonalen när kränkningar, mobbning, diskriminering eller trakasserier inträffar.

Kartläggningsmetoder och medverkan - ett systematiskt värdegrundsarbete

Varje läsår kartlägger Vibyskolan hur tryggheten på skolan ser ut. Både elever, personal och vårdnadshavare deltar på olika sätt. Utifrån vad som kommer fram i kartläggningarna genomför skolans elevhälsoteam och personal förändringar som minskar risken för kränkningar, diskriminering, otrygghet och trakasserier.

I den årliga översynen av vår plan mot diskriminering och kränkande behandling deltar elever, personal och kontaktföräldrar. Delaktighet och samarbete är en viktig del av värdegrundsarbetet för att skapa en bredare kunskapsbank och göra det till Vår skola. Åtgärdande insatser samt löpande förebyggande och främjande aktiviteter listas i planen längre ner.

Enkäter

Vibyskolan använder omfattande kartläggningar där alla elever från åk F-9 svarar anonymt på frågor om trivsel, trygghet, diskriminerade och kränkande behandling. Områden som berörs i kartläggningen är kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder

Sollentuna kommuns kundundersökning **Våga Visa** genomförs varje år i februari där föräldrar i förskoleklass, åk 3, 6 och samt elever från åk 6 och 8 besvarar frågor där bl a trygghet och kränkande behandling tas upp.

Elevskyddsombuden träffar rektor via Elevforum åk 6-9 en gång i månaden och av dessa är särskilda möten avsatta för värdegrundsarbete och skyddsombuden verkar då som del av kartläggningsmetod av elevernas arbetsmiljö.

Enskilda samtal

Vidare kartläggning av elvers trygghet och trivsel görs vid **Hälsobesök** hos skosköterskan i åk F-2, 4, 6 och 8 samt kompletterande **"Om mig samtal"** med kurator i åk 5 och 7 samt andra årskurser vid behov.

Mentor följer upp elevens trygghet och trivsel i samband med **utvecklingssamtal** två gånger per läsår.

Systematiskt värdegrundsarbete

Medverkan av aktiva åtgärder och resultat av kartläggning

Elevnivå

Resultat av kartläggning presenteras som första elevkontakt för elevforumsrepresentanter i åk 4-9 för att kunna föra en djupare diskussion med en mindre grupp bestående av representanter från flera årskurser. Vidare förs diskussion kring kartläggningsresultatet i elevforumet, denna diskussion genererar också förslag på förebyggande och främjande insatser. För att senare presentera resultat i urval för respektive klass.

Personalnivå

Incidentrapportering görs i samband med varje händelse och lämnas till elevhälsoteamet som varje vecka går igenom inkomna rapporter och åtgärder.

Resultat av kartläggningsenkät presenteras för elevhälsoteamet och arbetslagsledarna i F-5, 6-9 samt för fritidshemmets arbetslagsledare. Utifrån kartläggningsresultatet genomförs en workshop tillsammans med undervisande lärare samt personal på fritidshemmet på skolan, denna workshop resulterar i de insatser som pedagogerna ser som angelägna på förebyggande och främjande nivå.

Elevhälsoteam samlar in ovanstående förslag och tankar för att sedan sammanställa alla bidrag till det kommande systematiska värdegrundsarbetet. Vidare diskussion kring fortsatt arbete kopplat till att främja en god elevhälsa på skolan förs och beslutas av elevhälsoteamet.

All personal får ta del av resultat i samband ett av årets Värdegrundtillsfällen. Tillfället syftar till att ge information om nuläge utefter genomförd enkät för att skapa delaktighet och samsyn i värdegrundsarbetet. Elevhälsoteamet har i uppgift att samla in och sammanställa analys och förslag på fortsatt utvecklingsarbete.

Kundundersökningen **Våga Visa** utvärderas i lärar- och fritidshemsarbetslagen. Där väljs tre delområden/frågeställningar ut som laget arbetar vidare med och kopplar samman med sitt systematiska kvalitetsarbete kommande läsår.

Föräldranivå

Kartläggningsresultaten från genomförda enkäter presenteras i urval för innevarande läsårs kontaktföräldrar i samband med vårens sista kontaktföräldramöte och utifrån kartläggningsresultatet genomförs en workshop som resulterar i förslag på insatser på förebyggande och främjande nivå. Sammanställning av analys och förslag på åtgärder och också förebyggande och främjande arbete görs av Elevhälsoteamet.

Huvudmannanivå

Varje månad får huvudmannen en rapport från den dokumentation kring kränkande behandling som Elevhälsoteamet fått in.

En gång per år, i september, i samband med att huvudmannan, styrelsen VEF genomför analysarbete att sitt systematiska kvalitetsarbete görs analyser av de resultat som är kopplade till deras mål för läsåret.

Förankring av skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling

- Elevhälsoteamet presenterar planen på personalmöten så att informationen når all personal på skolan.
- Skolledning presenterar planen för elevforum åk F-5 och 6-9
- Elevforumsrepresentanter från årskurs 6-9 tillsammans med/med stöd av mentor presenterar planen för sin klass under Forumtid.
- I årskurs F-5 har mentorn och fritidspedagogen ansvaret för att presentera planen för sin klass.
- Skolledningen presenterar planen för skolans styrelse/huvudman
- Skolledning presenterar planen på kontaktföräldramöte
- Planen publiceras på www.vibyskolan.se

Grundläggande begrepp inom värdegrundsarbetet

Kränkningar

Kan vara slag, knuffar och sparkar eller ord, kommentarer och rykten, blickar, grimaser och utfrysning. Kränkningar kan också vara lappar, teckningar, sms eller mms.

En kränkning kan inträffa var som helst; i klassrummet, på rasten, i omklädningsrummet, men också på fritiden eller på internet. En kränkning kan alltså vara av psykisk, fysisk och/eller verbal karaktär. En kränkning kan hända en enstaka gång eller upprepas flera gånger. Det är den är den utsattes upplevelse som avgör om en handling är kränkande.

Diskriminering

Om en elev blir utsatt för kränkande behandling av vuxna- och kränkningen och det hänger ihop med någon av de sju diskrimineringsgrunderna, då kallas det för trakasserier eller diskriminering. En elev kan inte diskriminera en lärare då det förutsätter maktövertag.

De sju diskrimineringsgrunderna är:

- Kön (Att du är flicka, pojke eller transperson)
- Könsoverskridande identitet och uttryck (Att du inte uppträder, klär dig eller ser ut som en ”typisk” flicka eller pojke)
- Sexuell läggning (Vem du blir kär i)
- Etnicitet (Din hudfärg, vilket land eller kultur du kommer ifrån)
- Religion eller livsåskådning (Exempelvis att vara muslim, kristen eller ateist)
- Ålder (Hur gammal du är)
- Funktionshinder (Att du har exempelvis en cp- skada, hörselskada, allergi, dyslexi, ADHD eller är rullstolsburen)

Trakasserier

Elev till elev, eller elev till vuxen.

Kopplat till diskrimineringsgrunderna (men ej maktövertag utan mellan de som är jämställda)

Mobbning

Om kränkningarna upprepas flera gånger kan det handla om mobbning.

Bild lånad av Stiftelsen Friends.

Främjande arbete

Främjande arbete tar sikte på det positiva och pågår alltid utan förekommen anledning. Det handlar exempelvis om insatser för att skapa tillitsfulla relationer, studiero, likabehandling, normmedvetenhet och trygghet. Det kan innebära att stärka det som finns och gynnar lärande t ex planen Att växa, Online, Faddergruppsarbete, att ta upp värdegrundsarbete på föräldramöten systematiskt, hålla i Värdegrundsforum med personal och att ge fortbildning.

Förebyggande arbete

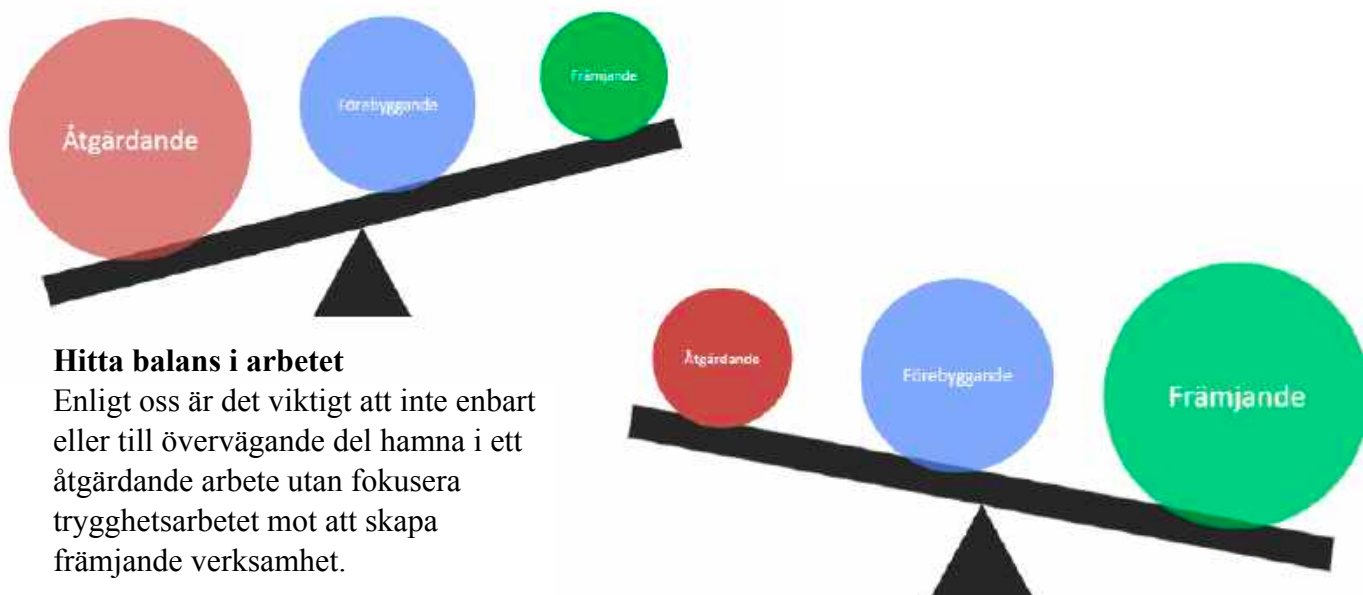
Förebyggande arbete tar sikte på risker för problem. Det handlar om att undersöka och följa upp verksamheten ur olika aspekter. Reducera riskfaktorer som vi vet kan uppstå för alla, förhindra ett ”problem som vi vet”, ta bort hinder i förväg t ex sätta upp ett staket runt del av skolgården, genomföra extra föräldramöte åk 8 och 9 (ANT) och att genomföra kartläggningar

Åtgärdande arbete

Åtgärdande arbete sker när något hänt som måste stoppas och hanteras så det inte händer igen. Det handlar om att ha rutiner för skydd, att utreda förhållandena, att rapportera kränkningar av olika slag, att informera barn, elever och vårdnadshavare samt att ha rutiner för tillämpning av disciplinära åtgärder och för samverkan med andra myndigheter.

Illustration av begreppen främja, förebygga och åtgärda. Att främja innebär att lära alla att simma, genom att sätta upp ett staket förebygger man drunkning och när någon ramlar i vattnet åtgärdar man genom att livrädda.

Hitta balans i arbetet

Enligt oss är det viktigt att inte enbart eller till övervägande del hamna i ett åtgärdande arbete utan fokusera trygghetsarbetet mot att skapa främjande verksamhet.

En genomarbetad plan mot diskriminering och kränkande behandling som kan ge stöd i det övergripande såsom det vardagliga arbetet är därmed central.

Samtliga nedan insatser, främjande, förebyggande såsom åtgärdande genomförs under läsåret 2019-2020.

Främjande insatser

Nedan främjande insatser genomsyras alla av elevers medverkan, delaktighet och inflytande. Eleverna har en aktiv roll i utformningen av skolans arbete och vardag och metoden är viktigt för det främjande arbetet för en trygg och tillitsfull arbetsmiljö. Att känna delaktighet är att vara socialt inkluderad. Delaktighet och inflytande är rättigheter för eleverna. Med inflytande följer också ansvar. Inflytande och ansvar motverkar också kränkningar och främjar utveckling och lärande. Det handlar också om att organisera undervisningen så att alla elever utmanas och utvecklas, att eleverna får samtala om vilka värderingar som är viktiga att vårda och att de görs delaktiga i skolans verksamheter. De främjande insatserna är kopplade till samtliga diskrimineringsgrunder. (Se ovan under rubriken begrepp för lista över samtliga sju.)

Värdegrundsforum 2019-2020

Elevhälsoteamet planerar fem Värdegrundsforum för läsåret där all personal ingår i samtalsgrupper som behandlar värdegrundsfrågor. Datum och tid för Värdegrundsforum fastställs i augusti varje år.

Tillfällena får olika teman där planering av förebyggande och främjande trygghetsarbete ingår såsom nuläge, begrepp och samtal för att skapa samsyn. Beroende på tema kan Värdegrundsforum ledas av pedagoger med olika uppdrag och kompetens men också ledas av elevhälsoteamet samt skollädares.

Ansvariga: Rektor samt biträdande skollädares

Vcafé

Vår fritidsgård Vcafé är öppen för ungdomar från 12 år t o m 16 år och ligger under Sollentuna kommuns fritidsgårdar med följande verksamhetsbeskrivning:

”Vår verksamhet präglas av ansvarstagande, inkludering och delaktighet. Alla ungdomar ska känna sig välkomna till fritidsgården oavsett könsidentitet, etnicitet, religion, funktionsnedsättning, sexualitet och socioekonomisk tillhörighet.”

Vcafé skapar en samlingsplats där kan eleverna umgås med i en tillåtande, trygg och trivsamt miljö. Genom att vi satsar på att ha samma personal på skoltid såsom kvällstid skapar vi goda förutsättningar för att ge eleverna trygghet under hela dagen.

V-café har öppet fyra kvällar i veckan, totalt 18 timmar/vecka. Separat verksamhetsplan finns för fritidsgården.

Ansvarig: Olle Åström, föreståndare fritidsgården Vcafé

Evenemang

”En väg till Kunskap och förmågor, trygghet och trivsel - En skola att längta till”

Ovan slogan till evenemang står skrivet på den planering som ska göras inför varje evenemang. Evenemangen som fastställs i augusti varje år kan vara schemabrytande och planeras samt genomförs till stor del i åldersintegrerade grupper men kan också innebära att elevgrupp genomför aktiviteter och uppträdanden för andra på skolan. Elever kan vara med och planera och skapa innehåll i evenemang. Evenemangen syftar i detta sammanhang till att främja goda relationer, skapa gemenskap, gemensamma erfarenheter och därmed öka trygghet och kommunikation.

Evenemang läsår 2019-2020

- Återkommande Faddergruppsevenemang såsom fadderläsning och sociala evenemang som syftar till att lära känna varandra över klass och årskursgränserna
- Naturdagen
- Vibyskolans dag
- Öppet Hus på fritidshemmet
- FN-dagen
- Skribentevent åk 7-9
- Nobelevenemang F-5
- Luciatåg åk 5, som visas för F-9
- Adventsfirande
- Förskoleklassens Julshow
- Julskapande
- Julavslutning med julshow
- Kunskaporientering
- Pi-dagen
- Fritidshemmets dag
- Kunskapsorientering
- Poetry slam
- Bokens dag
- Musikalshow
- Sommaravslutning

Ansvariga

Arbetslagsledarna för den två lärararbetslagen samt arbetslagsledaren för fritidshemmet är ansvariga för att sina aktuella evenemang planeras, informeras, genomförs och följs upp.

Forum *Att växa*

Vi har skapat ett tillfälle under elevernas skolvecka som syftar specifikt till att utveckla elevernas förmåga att reflektera över värdegrundsfrågor och arbeta med relationen till sig själva och andra. Etiska frågeställningar, likabehandling och trygghetsfrågor inom ramen för skolans arbete för Trygghet och studiero, har en särskild ställning inom Forum-tiden. Forumtid hålls en gång i veckan i samtliga årskurser i en lektion på 45 minuter och leds av respektive klass mentor/mentor.

Mentorerna följer Vibyskolans plan *Att växa* som är framtagen av skolans elevhälsoteam samt har tillgång till referens- och materialbibliotek. Planen syftar till att elevens och gruppens behov ska tillgodoses samt tillgodoser att det finns en röd tråd i lektionsupplägget i varje årskurs och att det finns en likvärdighet på skolan. Se nedan planens innehåll i korthet. Planen utvärderas och revideras varje år i elev-, personal- och kontaktföräldragrupp.

Ansvariga

- Uppföljning att planen följs samt att förutsättning ges samt att för att revidering genomförs: Rektor
- Att planering av Forumtid görs och genomförs enligt planen: Mentor

Att Växa
Forum-tid samtal på Vibyskolan

TEMAÖVERSIKT

- **Åk F-2:** Att vara kompis, Gruppen och Jag
- **Åk 3:** Att vara kompis, Framtiden och Omvärlden, På nätet
- **Åk 4-5:** Planering och Utveckling, På nätet, Att vara kompis, Gruppen och Jag, Kropp och Knopp, Framtiden och Omvärlden
- **Åk 6:** Planering och Utveckling, På nätet, Online, Kärleken och Relationer, Gruppen och Jag, Könroller, Framtiden och Omvärlden
- **Åk 7:** Planering och Utveckling, På nätet, Knopp och Kropp, Omvärlden, Gruppen och Jag, Självkänsla vs Självförtroende, Framtiden och Omvärlden
- **Åk 8:** Planering och Utveckling, Stress, På nätet, Framtiden och Omvärlden, Könroller, Gruppen och Jag
- **Åk 9:** Planering och Utveckling, Stress, Ekonomi, Identitet, Puss & Kram, Framtiden och Omvärlden

Elevers val musikal och fotboll 2019-2020

Elevers val musikal och fotboll är valbara åldersintegrerad undervisning åk 6-9 och skapar kontaktytor i gemensamt intresse mellan elever på skolan, oavsett årskurs. Elever som väljer valen är delaktiga i planering och utförande.

Ansvarig: Rektor

Online

I åk 6 varje år ges fem utbildningstillfällen. Elevernas träffar ligger på skoltid/forumtid och på kvällstid en kväll i nära anslutning till elevernas lektionstillfälle.

Vi gjort *Online* obligatorisk. Enligt forskning är det bästa sättet att förebygga problem under tonårsperioden är att skapa samsyn, dialog och kontaktnät i föräldragruppen. Ytterligare är det av stor vikt att någon av vårdnadshavarna deltar då ungdomarnas träffar hänger ihop med innehållet på era kvällar.

Vi har inga färdiga lösningar utan väcker frågor och startar diskussioner. Hela idén är att ni som föräldrar och föräldragrupp ska hitta era egna svar.

Sammanfattande syfte med Online är:

- Nätverksbyggande bland er föräldrar.
- Öka förståelsen bland föräldrar om ungdomars situation i skolan, på fritiden och sambandet mellan dessa.
- Gemensamma regler såsom tider, förhållningssätt till alkohol, droger, tobak och internet mm.
- Väcka diskussioner i hemmet.
- Ge ungdomarna ökad förståelse för föräldrarnas situation med stress och dåligt samvete mm
- Skapa möjligheter till naturliga kontakter med oss som jobbar med ungdomar på kvällar och helger, tex Vcafé, fältare och poliser.
- Främja och förebygga kränkningar, utanförskap och fördomar.

Datum och tider för fem elevtillfällen på dagtid per klass samt lika många tillfällen på kvällstid för föräldrar i åk 6 fastställs i augusti varje läsår. 60 minuter per elevtillfälle och 90 minuter är tiden som läggs ut. Kooperativa metoder används på både elevtillfällen och föräldratillfällen och leds av personal som ingår i skolans elevhälsoteam som arbetar på Vcafé, Vibyskolans fritidsgård.

Ansvarig

Olle Åström, föreståndare Vcafé och ingår i elevhälsoteamet samt Anja Åström.

Utvärdering och analys i referensgrupper

Varje läsår utvärderas och analyseras årets resultat från kartläggningar och enkäter samt de insatser som gjorts i följande grupper:

- Elevforum
- Personalgrupp i samband med Värdegrundsforum
- Kontaktföräldrar

Ansvarig: Rektor

Förebyggande insatser

Kompetensutveckling för all personal 2019-2020

Anledning till åtgärdande insats

Ökat behov av extra anpassningar hos elever samt behov av kompetensutveckling bland personal inom Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF).

Insats

Planerad kompetensutveckling ska leda till ökad kunskap om skolans ansvar, samt tillgång till konkreta verktyg och arbetsmetoder, för att motverka diskriminering och trakasserier, samt främja likabehandling och bidra till utveckling av skolans värdegrundsarbete.

- Inspirerande och intresseskapande föreläsning om NPF, anpassningar & skolutveckling på planeringsdagarna i augusti med Joanna Lundin, <https://www.joannalundin.se/>
- Föreläsning med pedagogiska strategier och metoder ”När mallen inte stämmer” av Kenth Hedeavåg www.hedevagpedagogik.se i samband med studiedagar v. 44.

Ansvarig: Rektor

Tillgängligt lärande - värdegrund, instruktioner samt fysisk miljö

Anledning till åtgärdande insats

Elever behöver likvärdiga förutsättningar för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling såsom i sin sociala utveckling.

Insatser

Vibyskolan arbetar med att skapa en tillgänglig miljö för alla elever genom:

- Att tillfälle skapas för personal att diskutera värdegrundsfrågor kopplat till tillgänglighet.
- Att aktivt arbeta med att använda sig av bildstöd samt införa användare av bildstöd ytterligare.
- Att det i klassrummet ska finnas tillgång till ett antal hörselkåpor, mobila skärmväggar, avledande redskap att sysselsätta sina händer med t ex tangels och ”stressbollar”.

Ansvariga: Rektor och biträdande skolledare

Mobilfria zoner - omklädningsrum och matsal

Anledning till åtgärdande insats

Omklädningsrum är enligt resultat av genomförd kartläggningsenkät från Stiftelsen Friends vt 2019 en av våra topp fem otrygga platser och på plats nummer ett i åk 3-6 samt åk 7-9. Genom fritextsvar samt genom efterföljande diskussion har det kommit fram att man upplever rädsla för att hamna med på bild under omklädning samt upplever en otrygg känsla av att mobiltelefoner finns i rummet.

Matsalen kan enligt nämnda kartläggning också upplevas som en otrygg plats. Genom fritextsvar samt genom efterföljande diskussion har det kommit fram att man upplever rädsla för att bli fotograferad under matsituation samt känslan av ett utanförskap då kamrater sitter med mobiltelefoner. Vi vill värna om det fysiska mötet och skapa kommunikation och relation utan för sociala medier under lunchen.

Insats

- mobiltelefon är förbjudet att ha synlig i omklädningsrummet
- mobiltelefon är förbjudet att ha synlig i matsalen

Ansvarig: Rektor

Nätet

Anledning till åtgärdande insats

Nätet är enligt resultat av genomförd kartläggningsenkät från Stiftelsen Friends vt 2019 en plats där kränkningar och trakasserier förekommer.

Insatser

- I Vibyskolans plan *Att växa* ingår temat "På Nätet" som en obligatorisk del i majoriteten av årskurserna och är från åk 4 och uppåt planerad att läsas som period två.

Ansvarig: Mentor

Åtgärdande insatser

Fler rastvärdar & väl synliga rastvärdar 2019-2020

Anledning till åtgärdande insats

Elever från alla stadier uppger att rastvårdsnärvaron på skolgård och i korridorer behöver stärkas enligt resultat av genomförd kartläggningsenkät från Stiftelsen Friends vt 2019. Metoden är vald med anledning av behovet av en hög vuxennärvaro finns och efterfrågas från elever. En hög vuxennärvaro främjar även goda relationer mellan vuxna och elever och bidrar till att elever känner tilltro till vuxnas förmåga att se eleven och ingripa för att stoppa kränkningar.

Insatser

- Vibyskolan har ökat antalet vuxna ute på schemalagda elevraster samt schemalagt rastvärdspass inomhus för åk 6-9 på schemalagda raster.
- Likadana reflexvästar i grön färg finns tillgängligt för all personal som är rastvärd och förvaras lättåtkomligt i personalrummets kapprum. Personliga västar men namn på ryggen finns för fritidshemspersonal, personal på 10-12-års samt lärare i åk F-3.

Skolans rastvårdschema bygger på en välgrundad analys och medvetenhet kring var, hur och när behoven av vuxennärvaro är som störst. Rastvårdsschemat uppdateras utifrån elevers och personals synpunkter och erfarenheter gällande otrygga platser. Rastvårdsschemat följs upp av biträdande skolledare och utvärderas i samordningsgruppen minst 2 gånger per år.

Ansvarig: Biträdande skolledare

Rastaktivitet & väl synlig rastaktivitetsvärd 2019-2020

Anledning till åtgärdande insats

Skolgården är enligt resultat av genomförd kartläggningsenkät från Stiftelsen Friends vt 2019 en av våra topp fem otrygga platser. Metoden är vald med anledning av behovet att det finns vuxenledda aktiviteter och vuxna som kan vägleda i det sociala samspelet.

Insatser

- Fritidshemspersonal håller i planerad rastaktivitet med möjlighet för en större elevgrupp minst tre gånger i veckan på förmiddagsrasten kl. 9.30-10.00. Ett planerat schema finns för de som är ansvariga för aktivitet aktuell dag.
- Rosa reflexväst bärs av den personal som håller i rastens aktivitet.

Ansvarig: Biträdande skolledare

Trygga toaletter

Anledning till åtgärdande insats

Toaletterna är enligt resultat av genomförd kartläggningsenkät från Stiftelsen Friends vt 2019 en av våra topp fem otrygga platser och på plats nummer två i åk 3-6 samt åk 7-9. Fritextsvar samt efterföljande diskussioner visar att det beror på att toaletterna anses vid tillfällena smutsiga, att elever använder toaletterna som rum att "hänga" i och att då gå på toaletten upplevs otryggt,

Insatser

- Toalettskyftar som talar om att toaletter är för alla, för att motverka "tjej- och killtoalett". Förslag från elever.
- Elevers medverkan i toalettmiljön genom att elever har möjlighet att tycka till kring inredning och miljön i stort, ge förslag på förändring samt själv medverka genom att sätta upp dekoration och ta hand om samt värna om toalettmiljön.

Ansvarig: Rektor

Rutiner vid akuta situationer kränkande behandling, diskriminering, trakasserier och mobbning

Policy

På Vibyskolan råder nolltolerans mot kränkande behandling, mobbning, diskriminering och trakasserier. Alla vuxna som arbetar i skolan ska följa skolans rutiner för akuta situationer och omedelbart ingripa och åtgärda när kränkningar inträffar. Vi ingriper hellre för ofta än för sällan.

Vibyskolan har en åtgärdstrappa som ska vara känd av alla elever och all personal samt följas av all personal.

Alla incidenter med dess alla steg dokumenteras och lämnas till kurator. Skolledning rapporterar till huvudman.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Mentorn samt fritidspedagog i varje klass är den personal elever och vårdnadshavare i första hand ska vända sig till om misstanke om kränkande behandling, diskriminering, trakasserier eller mobbning. Kontaktuppgifter finns på InfoMentor.

I de fall elever och föräldrar vill kontakta någon annan på skolan, kan de vända sig till Elevhälsoteamet alternativt Skolledningen. Kontaktuppgifter finns på InfoMentor samt www.vibyskolan.se

Rutiner om en elev blir kränkt eller trakasserad av en annan elev

1. Varje incident skall följas av direkt tillsägelse av den skolpersonal som upptäckt händelsen. Ingrip omedelbart och ta hand om den akuta situationen.
2. Acceptera inte ”det var bara på skoj”.
3. Samtala med berörda enskilt så snart som möjligt efter händelsen. Kontakt med berörda hem görs samma dag eller så snart som möjligt.
4. Den vuxen som upptäckt händelsen ansvarar för att dokumentera detta samt de samtal som hålls och vidarebefordra till mentorn. Följ den mall/blankett som finns för incidentrapportering kränkande behandling.

Enskilt samtal med den elev som blivit utsatt för kränkande behandling eller trakasserier

Samtal dokumenteras

”Vad bra att vi kan ses. Vad är det som har hänt/Vad hände?”
(Försök få en så detaljerad bild av händelsen som möjligt)

- Vem/vilka gjorde det?
- När och var någonstans hände det?
- Har det hänt tidigare? I så fall hur länge?
- Hur känns det nu?

Berätta att händelsen/händelserna kommer att följas upp tills vi är helt säkra på att kränkningarna har upphört. Bestäm tid för en första uppföljning med eleven.

Berätta att elevens vårdnadshavare kommer att informeras. Ge möjlighet för eleven att berätta hemma på egen hand först om denne vill det och beroenden på händelse och ålder.

Tänk på att många elever känner motstånd mot att berätta om de blivit utsatta för kränkningar av rädsla för att situationen ska förvärras eller på grund av skam. Om du är orolig fortsätt följa upp eleven, även om hen säger att allt är ok.

Rutiner att gå igenom med elev som blivit kränkt eller trakasserad av en annan elev på nätet

- Berätta för någon kompis eller vuxen vad som har hänt.
- Om du vet vem det är och om det känns okej: Ta kontakt med personen. Förklara att det inte känns bra för dig. Be hen att ta bort bilderna eller filmerna. Be någon om hjälp, om du inte vill eller orkar själv.
- Om personen har lagt upp bilden eller filmen någonstans, kontakta appen eller sajten och be dem ta bort den.
- Anmäl inlägget eller kontot. Företagen kan stänga av konton som publicerar elaka eller kränkande saker.
- Ta skärmdumpar och spara chattar, mejl och meddelanden så att du kan visa vad som har hänt. Allt sånt kan användas som bevis om det skulle behövas. Det är också bra att visa för någon annan.
- Skriv vad du vet om personen, till exempel alias och när ni hade kontakt. De som driver appar och sajter och polisen kan ofta ta reda på vem det är, även om du inte vet säkert.
- Gör en **polisanmälan** om det handlar om bilder som du tror kan vara ett brott, till exempel nakenbilder, sexuella bilder, bilder där du är väldigt sjuk eller där du utsätts för ett brott.

Källa: <https://www.umo.se/vald-och-krankningar/illa-behandlad-pa-natet/har-nagon-spridit-bilder-eller-filmer-pa-dig-mot-din-vilja/> (6/1 2020)

Enskilt samtal med elev som utfört kränkande behandling eller trakasserier

Samtal dokumenteras

Informera om vad har framkommit av elevens beteende. Acceptera inte om det kommer upp att ”det var bara på skoj”.

Berätta att kränkningarna eller trakasserier ska upphöra omedelbart.

Ge förslag på hur eleven ska förändra sitt beteende. Viktigt att förmedla att det är elevens kränkande beteende som ska ändras, inte eleven själv. Fokus ska ligga på elevens möjligheter att vara en del av lösningen.

Berätta att händelsen/händelserna kommer att följas upp tills vi är helt säkra på att kränkningarna har upphört.

Berätta att elevens vårdnadshavare kommer att informeras. Ge möjlighet för eleven att berätta hemma på egen hand först om denne vill det och beroenden på händelse och ålder.

Bestäm tid för uppföljning med eleven.

Ytterligare stöd

Om det framkommer att det handlar om en konflikt mellan elever, diskutera med Elevhälsoteamet hur vi kan stödja eleverna med konflikthantering, t ex trepartssamtal eller medling.

Vibyskolans åtgärdsstrappa följs. Se bilaga 2.

Rutin när en elev utsatts mobbning

Samtal dokumenteras

- 1.** Elevhälsoteamet informeras. Teamet beslutar om vilken personal som ska genomföra utredning om mobbning.
- 2.** Samtal genomförs med den elev som utsatts för mobbning. Vad har hänt? När, var och hur ofta har det hänt? Vilka är involverade?
- 3.** Om behov finns kan även kartläggande samtal med personal eller andra elever genomföras, med syfte att få en tydligare bild av händelsen och relationerna.
- 4.** Enskilda samtal genomförs med elev/elever som utför mobbningen. Är flera elever involverade är det viktigt att de inte har möjlighet att prata ihop sig innan samtalen. Konkreta fakta på vad som inträffat presenteras för den elev som utfört mobbningen och det allvarliga i situationen poängteras, samt att mobbningen genast ska upphöra. Be eleven själv berätta hur denna ska agera för att uppnå en positiv förändring. Avtala om en tid för uppföljning cirka en vecka senare.
- 5.** Kontakta samtliga vårdnadshavare och informera om situation och samtal som hållits och vad som beslutats samt hur situationen kommer följas upp. Eventuellt möte bokas in.

Eleverna hålls under uppsikt av personal.

Uppföljningssamtal

Samtal dokumenteras

Har mobbningen upphört?

Beröm positiv utveckling om detta bekräftas av utsatt elev.

Uppföljningssamtal med information till vårdnadshavare till samtliga involverade elever.

Om mobbningen upphört, boka in tid för en sista uppföljning. Efter genomfört uppföljningssamtal avslutas ärendet.

Om mobbningen inte upphört vidtas ytterligare åtgärder. Eleven som mobbar och vårdnadshavare kallas till möte tillsammans med mentor och rektor.

Om åtgärderna skolan vidtagit inte är tillräckliga för att stoppa mobbningen kan den utsatta eleven och/eller vårdnadshavare vända sig till Diskrimineringsombudsmannen (www.do.se) eller Barn- och Elevombudet (www.skolinspektionen.se/beo).

Rutin när en elev utsatts för diskriminering

Samtal dokumenteras

I de fall elev diskriminerats av personal görs anmälan till rektor som utan dröjsmål inleder en utredning genom att samtala med den utsatte eleven samt den personal som misstänkts ha utsatt eleven. Vårdnadshavare informeras. Utifrån allvaret i situationen vidtas åtgärder.

Rutin när en personal utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller mobbning

Samtal dokumenteras

I de fall personal utsatts av elev görs anmälan till rektor som utan dröjsmål inleder en utredning genom att samtala med berörd personal samt elev som misstänkts ha utsatt personal. Vårdnadshavare informeras. Utifrån allvaret i situationen vidtas åtgärder.